

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Gleispachova desna roka.

S Štajerskega, 23. sept.

»Slovenski Narod« si je pridobil neprecenljivo zaslugo s tem, da je razkril postopanje grofa Gleispacha in njegovih zaveznikov pri imenovanjih v pravosodju. »Slovenec« molči o tej važni narodni zadevi in — nihče se temu ne čudi.

Omeniti se pa mora še moža, ki je nekaka desna roka grofa Gleispacha. To je njegov »Personal Referent« Feldner. Temu je skoro vse prepuščeno, da dela, kar hoče; Gleispach pa vse odobri in podpiše, kar mu ta predlaga. Umevno je torej, da je Gleispach popolnoma v rokah Feldnerjevih in da je torej ta oni mož, ki sodne uradnike Slovence najbolj zapostavlja, in kot zagrizen nemški nacionalist za to skrbi, da za vsa boljša mesta po Slovenskem določuje svoje somišljenike, da na tak način ta mesta tudi za bodočnost osigura za Nemce, ki se bodo pozneje na to sklicevali, da je ta in oni kraj na Slovenskem njihov »deutscher Besitzstand«. O delovanju tega moža bi se lahko navedle gorostasne stvari. Zlasti ga zanima Koroška. Slovenski kraji po Koroškem, kakor Beljak, Velikovec, Pliberk, Dobrlava, vsi v sredi med Slovenci, so za slovenske sodne uradnike zaprti, — so že šteti med one, koje smatrajo Nemci za svoje posestno stanje. Tu se bodo v bodoče nadaljevali kot sodniki ponajveč oni Nemci, ki se bodo izkazali s sprječevalom, da so obiskavali »slovenski kurs«, ki pa se našega slovenskega jezika niso čisto nič naučili. Pri deželnem sodišču v Celovcu je itak vse nemško ter se dela s tolmači. Poleg deželnega sodnega predsednika in dveh svetnikov ter jednega sodnega tajnika, ki so zmožni slovenskega jezika, nahaja se en sam avskultant, ki je zmožen slovenskega jezika v besedi in pisavi. Vsi drugi so Nemci »kurzovci«, ki so namenjeni za slovenske kraje. Slovenec na nemški kraj ne pride, ker ta mesta so osigurana za Nemce. Sedanji predsednik deželnega sodišča Rud. Ullepitsch pl. Krainfels je šljova, ki se nič ne upa, ter se trese pred Gleispachom in ju-

stičnim ministrom kakor traje pred vтром. Prejšnji predsednik pl. Mylius je bil po rodu in mišljenju sicer Nemec, a pravičen in odločen, ter je imel slovenskih uradnikov vedno dovolj na razpolaganje, ker jih je kategorično zahteval. Sedanji pa misli, da se bode na zgoraj zameril, ako bi prosil za slovenskega jezika zmožne uradnike. Da je pri celovškem sodišču sploh izključeno, da bi kdaj dobil kak Slovenec kako mesto deželnega sodnega svetnika, je gotovo, ker ta so določena le za Nemce in poturice, kateri slednji so pa slovenskemu jeziku bolj nasprotni, nego nekateri Nemci. — Sedaj se tudi čuje, da ima v kratkem stopiti v pokoj deželno-sodni podpredsednik, sodni nadsvetnik dr. Heis. Za to mesto se pa baje poteguje graški Feldner sam, in ker ta ni zmožen slovenskega jezika, hoče se to mesto razpisati le za Nemce, katerim ni treba znati slovenskega jezika za 130.000 Slovencev na Koroškem, da bode potem Feldner bolj gotov za to lepo in mirno službo. Ker bode pa tudi sedanji sodni predsednik pl. Ullepitsch šel kmalu v pokoj, ker je itak že ves polomljen in hrom ter že glasu nima več, se bode potem Feldner vsedel na predsedniško mesto, in na njegovo mesto podpredsednika bodo spravili zopet Nemca radikalca, na kar bodo pri koroških sodiščih zavladale še bolj kritične razmere, nego so že dandanes, in takrat bode zapel mrtvaški zvonec sodnim uradnikom Slovencev popotnico v večnost. Za Celovec jih ne bodo več potrebovali.

Kdor more kaj pomagati, da se to zlo prepreči, stori dobro delo. Saj se Slovenec na Koroškem po zaslugi klerikalcev itak že povsod preganja. V škofijskem Marjanišču se dijaki ne smejo posluževati slovenskega jezika, to jim je zabranjeno; v bogoslovju jih gledajo nemški jezuiti postrani in nezaupljivo, ako govorijo bogoslovci slovenski, deželna vlada Slovencev ne smatra za ravnopravne z Nemci, in pri sodišču je zgoraj povedano kako je. Tužna nam majka!

nemirno in obrvi so se tresle in so se mižale. Solnce je bilo zelo visoko na nebu, svetilo ji je izza drevja v oči, palilo ji je čelo in lica, ali bledota ni oživela, samo ustnice so bile temnordeče. Upirala se je z nogami krepko v tla, da bi je ne prerili preko jarka; v rokah je tiščala bel solnčnik in časih je pogledala, če ji niso odtrgali lepe bele pentlje od držaja.

Že so prihajali prvi vozovi in v špalirju se je zganilo, valovanje je bilo močnejše, posrečilo se je nekaterim ženskam, da so se pririle v prvo vrsto, sopeče, potne, raztrgane, lase odvezane in razkuštrane.

Dvoje belcev je bilo vpreženih v prvi voz; na glavah, na repih beli nageljni, beli nageljni na voznikovem biču, nad vozom umetno nebo od belih nageljnov, ves voz do vrha poln samih velikih, sveže dišečih belih nageljnov.

Čuden glas, dolg, zategnjen, neizrekljivo srečen »hó-ó-ó!« se je vzdignil iz obeh špalirjev, iz deseterih tisoč stisnjenih prs, od prahu in vročine suhih grl.

V vozu je sedelo dvoje silno debelih ljudi, mož in žena; dvoje debelih, potnih, zaničevanja in pekovskega ponosa polnih židovskih obrazov. Ženska je segla v voz,

V Ljubljani, 24. septembra. K položaju.

Ta teden je baje politično posebno važen. Včeraj se je sešel po dolgem času zopet ministrijski svet ter se pečal z vprašanji, kdaj se naj skliče državni zbor, kako naj se postopa glede češko nemškega jezikovnega spora in glede pogajanj za nagodbo. Danes se nadaljujejo konference z ogrskimi ministri. »Nár. Listy« slikajo položaj kot jako kritičen. Ali popoln obrat ali pa se trajno ustavi vse ter zavlada splošno zmešnjava, pišejo »N. Listy«. »Montagspresse« piše, da imajo Čehi in Nemci pravico, da se ponove poskusi, doseči spravo. Čehi se bodo že v kratkem prepričali, da jim je vlada voljna ustreči. V Pragi je bil v nedeljo protesten shod radi vodnih cest. Govorniki so ostro napadali trgovskega ministra. Nemški listi poročajo, da Koerber ni nameraval sklicati že sedaj spravnih konferenc, a da se je sedaj zopet premislil. Poslanca Erv. Spindler in dr. Engel sta se tudi izrekla za odločno opozicijo. Ali bo potrebna res obstrukcija, se pokaže kmalu.

Z Balkana.

V Carigradu so izvedeli, da name-rava macedonski odbor 1. oktobra izzvati ustajo. To je sicer težko mogoče, ker sta Zončev in Mihailski v ječi ter je Sarafov miren, vendar so imeli v palači Yildiz vojaška posvetovanja ter izdali na dotične poveljnike ukaze, kako naj se pripravijo za vsaki slučaj. Vendar se čete ne pomnožijo, ker jih je itak preveč. Albanskega vodjo Izo Boljetinca, ki je povzročil demonstracije proti ruskemu konzulatu v Mitrovici, oblegajo turški oddelki v njegovi trdnjavi. Število Turkov se pomnoži. Brzojavne žice med Mitrovico in Skopljem so potrpane. Vali v Skoplju je radi dogodkov v Mitrovici odstavljen. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič poseti po slavnosti na Šipki Carigrad. Ruski poslanik Sinovjev je bil zopet pri sultanu ter je zopet zahteval boljše uprave v Macedoniji. Proti Albancem mora postopati ostrejšo poslej, sicer zrastejo Turčiji preko glave. Albanci so zasedli in poškodovali želez-

nico v Mitrovico. Vodji Mustafa Aga in Šaban Kuprina sta dala porušiti brzojavno zvezo ter zahtevata, da se neki sorodnik, ki je v Skoplju zaprt, izpusti. Ruski, angleški in francoski poslaniki so se zjedini-li za Juzufa bega Franko-Russa kot kandidata za guvernersko mesto na Libanonu. Nemčija in Avstrija se še nista izrazili. Ko se poslaniki zedinijo, jih pokliče Porta na konferenco. Sarafov je odpotoval v Pariz. S Cetinja poročajo, da se v okraju Ypek napadi Arnavtov strašno množijo in ponavljajo. Samostan Dečani so oplenili. Višjega duhovna Radulovića so Arnavti na cesti napadli in mu vzeli ves denar. Srba Makumovića so ujeli in le proti visoki odkupnini izpustili.

„Die Zeit“ o pruskih Poljaki in Nemcih.

Dunajska revija »Die Zeit«, je prinesla o pruskih Poljaki in Nemcih povsem pravičen članek; in ker je to prava bela vrana v nemških listih, prinašamo v kratkih besedah njega vsebino. Berolinski pisatelj Martin Strahl piše, da se je čuditi, kako mirno žive pravzaprav razburjeni duhovi drugi poleg drugih, kar je glavna zasluga Poljakov, ki so v nižjih krogih cesarju precej udani, a v višjih krogih zelo šarmantni. Ako je prišel za časa cesarjevega obiska Nemec na grad Poljaka, skoraj ni opazil, da je v hiši sovražnika. Poljak je sprejel nemškega vojaka tako ljubezljivo kot svojega rojaka. In tako tudi poljski kmet in rokodelac, dočim so Nemci do Poljakov — čestokrat prav po nepotrebnem — silno odurni. V koncertih in na zabavah se ne sme čuti nobena poljska beseda, ker bi utegnili sicer nemški gostje po letoviščih smatrati to za izzi-vanje. Nemec, oziroma Prus je do skrajnosti nestrpen. To pa zato, ker želi, da bi se Poljaki dvignili proti vladi, da bi nastala revolucija, v kateri bi Prusi Poljake ukrotili s topovi. Sicer pa meni Strahl, da nimajo Poljaki v političnem oziru mnogo pričakovati. Včasih pač zdajo gradove v zrak ter menijo, da bi jim bilo možno ustanoviti veliko poljsko državo, v kateri bi bili tudi mesti Gdansk

mešal s težkim, sanjavi duhom blede tuberoze, s plebejsko dostojnim vonjem nageljnov, z melanholičnim vonjem neokretnih, molčečih lilij ... in vmes, kakor neprijeten krik iz težke tišine, kakor rdeča, umazana luč iz tople noči — zopern duh potu, tisočeri človeških teles, hlap iz tisočerihih grl, iz tuberkuloznih prs ...

Suha, mlada ženska z jetično rdečico na opaljenih upalih licih se je pririla v ospredje.

»Grofica Landsberg ... grofica Landsberg ... ali vidite grofico Landsberg?«

Oči so ji buljile iz obraza, neizmerno ponižen, suženjski izraz, pol podoben nasmehu, pol joku, je spremenil vse poteze od čela do čeljusti, tako da je bil obraz komaj še človeški.

Pripovedovala je neznanim ljudem s sopečim glasom, presekanimi besedami:

»Jaz šivam zanjo, za grofico Landsberg ... ta toaleta je moja ... sinoči do jutra ... in danes je bila pri meni ... sama grofica Landsberg ... in dejala je, da me pozdravi ... da mi vrže rož ... velik šopek rož ...«

(Konec prih.)

LISTEK.

Uboge rože!

Spisal Ivan Cankar.

Ob obeh straneh široke aleje, od plitvega jarka in prav do ograje, ki je oklepala veliki park — veliki park, ki se je širil na obeh straneh v neizmerno daljavo in ki je polnil zrak s čistim gozdnim vonjem — se je trlo pisanega ljudstva. Večidel ženske iz predmestja, šivilje, hišne, fabriške delavke; obrazi zardeli od pričakovanja, oči vesele, radovedne. Aleja je dolga poldrugo uro, in od začetka do konca šumeč, nemiren, valujoč špalir.

Zadaj so iztegli vratove, kričali, rili s komolci in s pestmi; sprednja vrsta se je včasih vzbočila, zagnali so jo proti jarku: tu pa tam je padel otrok; kričanje in sirove psovke. Ali minilo je, obrazi so spet rdeli, oči so se spet smejale, ista prijetna nestrpnost jih je družila in komaj se je človek ozrl, če so ga suvali zadaj.

Štefi je stala v prvi vrsti. Bila je belo oblečena in na glavi je imela slamnik z velikimi belimi trakovi. Njen obraz je bil podolgast, malo suh, oči so gledale

in Kraljevec; te svoje fantazije tudi razpletajo v svojih, zlasti galiških listih; a če potem vendarle zatrjujejo pruski vladi svojo lojalnost in udanost, kriče Nemci, da lažejo. Toda v resnici so Poljaki še vedno zopet izprevideli, kako težko stališče imajo na Pruskem, kjer so tako zelo odvisni, da se morejo pokazati trdne le na gospodarstvem polju in v moralnem oziru. Neverjetno je, kako dobro so Poljaki na Pruskem gospodarsko organizirani in kako moralno žive. Pijanstvo vidno ponehuje, kar se o Nemcih ne more reči. A vkljub temu je vlada vedno na strani Prusov ter skrbi le za njih koristi, kar pa ne izda nič, ker so vendarle Poljaki mnogo bogatejši kot Nemci, tako da je vlada začela obupavati in porablja neumestna, nasilna sredstva.

Najnovejše politične vesti.

Pri cesarju v avdienci je bil včeraj dr. Körber pred pričetkom nagodbenih konferenc. — Belgijski kralj je poslal bruseljskim listom pojasnilo zaradi svojega nastopa zoper lastno hčer grofice Lonyay. V tem pojasnilu trdi, da se je princesinja Štefanija vsled poroke pod svojim stanom sama izključila iz kraljevega dvora ter se je ne more več pripustiti k dvornim ceremonijam. Ljudstvo pa je še bolj razjarjeno ter javno demonstira zoper kralja. — Atentat na ruskega carja? Ko se je car Nikolaj vračal z manevrov, nameraval se je baje nanj napad, in sicer so zločinci na dveh krajih raztrgali železno progo. Prvi zločin se je pravočasno zapazil, na drugem mestu pa je baje ekspresni vlak zdrknil s tira. Vest še ni potrjena. — Pol milijona za Bure je izročil generalu Botha neki Amerikane. — Med Rusijo in Kitajsko se je sklenila pogodba, vsled koje se odstopi Tibet Rusiji, za kar se zaveže Rusija pomagati v sili Kitajski z orožjem. — Posojilo za nove havbice. Tozadevna predloga se predloži parlamentu kmalu po otvoritvi državnega zbora. — Špansko-francoska zveza je baje dognano dejstvo. — Macedonski komite namestila za 1. oktober večjo akcijo, vsled česar se v dotičnih pokrajinah vojaštvo po množuje. — Drugo branje nemškega carinskega tarifa se je začelo v ponedeljek.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Jelšah. Dne 21. septembra t. m. zjutraj, ko smo ravno prihajali k prvemu sv. opravilu, smo vi deli na javnih mestih po našem trgu lepake, pri kojih smo se zbirali in jih čitali. Mene je prav mikalo, kaj je neki novega. Ko pogledam bliže pa čitam: Vabijo se vsi žrci korondičev na žabji koncert pri ciganu. Povprašujem, kaj neki to pomeni, pa nobeden ne ve nič povedati; posebno ker zdaj v jeseni ne prirejajo žabe več muzike. Ker med prihajajočimi nič ne izvem, grem h gospodom pismarjem in vprašam tam o žabjem koncertu pri ciganu. Eden izmed njih potegne iz nabasanega žepa nekaj umazanega in smrdljivega in mi ponudi, naj čitam: Pa, ojoj, št. 36. »Slov. gospodarja« je to. Mislim sem, pa ti, »Slovenski gospodar«, bi vedel za žabji koncert? Oh, ti prismođa, ti! Ko si ga malo ogledam, zapazim dopis iz Hungerpaj-sarskega blizu Šmarja pri Jelšah. Kdo pa so Hungerpaj-sarji? Dopisnik sam piše: da se je tukaj naselil, da je toraj naseljenec, privandranec. Tudi piše, da sedi v mirnem kotu ter kot pajek daleč na okoli svoje nitke razpenja, korondiče lovi in hrusta. To znači, da je lenuh, da gleda, kako se trudi kmet za vsakdanji kruh in za svoj obstanek in pa za take nemarneže. Pa s tem še ni zadovoljen ta hungerpaj-sarski pajek, kakor se sam imenuje; rad bi v svoje mreže ujel in požrl vse napredno misleče kmete in fante. Pa to ni več mogoče; kajti tudi tod piha lahni veter, razganja meglo in donaša znanosti in omiko. Pajčevina klerikalizma se že trga. V duhu že slišimo neko bobnenje, pričakuje se vihar, grom in tresk, ki izčisti zrak klerikalne gnilobe in smradu. To čujejo tudi naši klerikalci prav dobro, zato se poslužujejo, kakor bi jim zadnja ura tekla, najgršega in najostudnejšega sredstva, kakor je to razvidno iz dopisa omenjene številke »Slov. gospodarja«, ki se bavi s samimi korondiči. No, »gliha

vkup štrih«. Omenim samo, da ta ne sramni dopisun v omenjenem časopisu naznanja, da se je pri Ciganu žabji koncert preložil, da se ima tedaj še vršiti. Zdaj sem šele izvedel, kaj naznanjajo lepaki, kdo so prireditelji in povabljenici tega koncerta. Da so dobili vzgledni sloji tudi posebna povabila in razglednice, ne smem reči, ako bi ravno bila resnica. Ker pa za ta koncert še ni posebni čas odločen tedaj zahtevamo in še bomo zahtevali, da prireditelji brž to izvrše.

Ta dan so nam tudi g. dekan razlece povedali, da je ljubljanski škof prepovedal tri časopise čitati in da kdor te čita, ni več kristijan. Mi smo si pa mislili: oh, ko bi še naš knezoškof v Mariboru »Slov. gospodar« in »Naš dom« prepovedal čitati, ker tako neznajno grdo in nesramno lažeta, obrekujeta in hujskata ter ljudstvo vznemirjata. Vse jim pač prav pride, še ostudna žival korondiča.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 23. septembra.

Seji je predsedoval župan Hribar, ki je naznanil zahvalo kabinetne pisarne za čestitko, ki jo je odposlal obč. svet cesarju k rojstnemu dnevu. Se stoji poslušati. Potem se spominja v toplih besedah umrlega profesorja Iv. Vrhovca, ki je kazal svojo veliko ljubezen za rojstno mesto Ljubljano s spisovanjem zgodovine ljubljanske. V znak hvaležnosti in sožalja obč. svetniki vstanejo raz sedežev. Potem naznanijo žalostno obvestilo deželne vlade, da finančno ministrstvo ni ugodilo prošnji mestnega sveta glede podaljšanja vrtnice 3% potresnega posojila. Župan je pri tem omenil, kako mu je Nj. Veličanstvo osebno zagotovilo, da se mora Ljubljani pomoči, kolikor je sploh mogoče. Tudi nedavno, ko se je cesar peljal k manevrom, mu je župan zopet povdarjal nujnost vladne pomoči Ljubljani. Nadalje pove župan, da ako bi ta pomoč odpadla, odpasti bi morale razne projektirane naprave, tako n. pr. uravnava Dalmatinovih ulic in naprava novega Cesar Franc Jožefovega trga pred justično palačo s cesarjevim kipom. Župan predlaga posebno vlogo na vladarja, ki mu jo naj ponese posebna deputacija. — Na predlog podžupana dr. Bleiweisa se izvolijo v to deputacijo: župan Hribar, dr. Tavčar in dr. Požar.

Med ostalimi dopisi je bilo tudi ono pokopališčne uprave glede naprave novega mestnega pokopališča pri Božjem grobu. Z vsemi posestniki so se dognali odkupni pogoji, le ena posestnica se protivi. Zagrozi se ji z ovadbo pri deželni vladi.

Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri.

V imenu stavbnega odseka poroča obč. svetnik dr. Požar o nujni zadevi stavbnega spora med Feliksom Urbancem in posestnico Potočnikovo. G. Fel. Urbanc, ki potegne zid svoje nove hiše na Miklošičevi cesti do hiše omenjene sosedice, se je zavezal, vse prenapredbe, ki vsled tega nastanejo potrebne v hiši sosedice, izvesti na svoje stroške. Mestni fizikat pa je zahteval tudi preložitve neke shrambe, kar ni bilo v pogodbi med omenjenima strankama, vsled česar sta vložili rekurz. Rekurzoma se ugodi tako, da se preporna točka fizikata črta.

Obč. svetnik dr. Staré poroča v imenu personalnega in stavbnega odseka, in sicer 1.) o prošnji hišnega posestnika Alojzija Pogačnika na Miklošičevi cesti za bremen prosti odpis Feliks Urbancu prodanega sveta, 2.) o prošnji hišne posestnice Urške Strahove na Sv. Petra cesti za ravno tak odpis njenih parcel v katastralni občini Sv. Petra predmestju in 3.) o prošnji Josipa Koutnega za podaljšanje za izplačilo dovoljenega mu 3% državnega posojila. Poročevalec predlaga, naj se vsem trem prošnjam ugodi. Sprejeto.

V imenu policijskega odseka poroča podžupan dr. Bleiweis o delovanju mestne posredovalnice za službe in delo. Posredovanje je v preteklem letu za onim prejšnjega leta na videz nekoliko zaostalo, zato pa je bilo percentualno več uspešnih posredovanj. Vseh strank, ki so lansko leto posle, oziroma službe in delo iskale, je bilo nad 17.000. Ta urad pa se je zadnje leto začel tudi pečati s posredovanjem stanovanj, posebno za letoviščarje. Največ je imela opraviti posredovalnica z ženskimi posli, ker je pri moških za držko posebno pristojbina. Poročilo se vzame z odobravanjem na znanje.

Isti poročevalec poroča o imenovanju nove ceste za novo stavbo na Prulah nasproti Gruberjevemu spomeniku ter predlaga, naj se imenuje cesta »Gruberjevo nabrežje«. Sprejeto.

Obč. svet. dr. Kušar poroča o prizivu mesarice Marije Cirmanove v Št. Vidu, ki ima mesnico tudi v Kolizeju, naj se jo oprosti pristojbine za ogled mesa v mestni klavnici ter predlaga, naj se priziv iz sanitarnih in mestno-gospodarskih ozirov odkloni. Sprejeto.

Isti poročevalec poroča tudi o dopisu c. in kr. 3. kornega poveljstva v Gradcu glede oddaljenosti novih stavb od novo projektovanega oskrbovališča. Imenovano poveljstvo se uda za daljavo 400 m glede pokopališč, bolnic, klavnic, industrijskih podjetij s smradljivimi predmeti in tovarn z dimom. Mestni svet, kateremu je do tega, da se iznebi sedanjega poslopja iz mestne sredine, je pripravljen. V vseh zahtevanih točkah ugoditi razun zadnje, t. j. kar se tiče tovarn sploh.

O delovanju »Prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani« poroča podžupan dr. Bleiweis. Društvo je posredovalo v štirih slučajih požara ter ima sploh najboljšo disciplino. Se sprejme odobruje na znanje.

Isti poročevalec poroča tudi o dopisu vodstva električne železnice, ki je voljno opustiti 4. paso, drugo pa spremeniti tako, da bi otroci plačevali 6 h. Istotako je pripravljeno s 1. oktobrom vpeljati od Sv. Jakoba na Dolenjski kolodvor vožnje le vsakih 15 minut ter dovoliti olajšave glede zgodnjih voženj. Olajšave in spremembe se vzamejo odobruje naznanje, vožnje vsakih 15 minut se odklonijo. Nadalje se sprejme tudi nasvet poročevalcev, naj se vpeljeta le dve pasi, in sicer za vožnje v centrali mesta (kavarna »Evropa«-Ambrožev trg) po 10 h, od tod dalje pa po 15 h. Sprejeto.

V imenu kuratorija cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliske šole poroča mesto odločnega obč. svet. Senekoviča za ravnateljstvo te šole obč. svet. Dimnik, naj se kupi pisalni stroj. Utemeljuje važnost takega stroja posebno za absolventinje trgovskega kurza. V ta namen navetuje 500 K kredita. Sprejeto.

Potem sledi tajna seja, v kateri se odda služba knjigovodskega asistenta, oziroma knjigovodskega praktikanta in pisarniškega praktikanta.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. septembra.

— **Osebnosti.** V sinočni tajni seji obč. sveta so hili imenovani g. Rajko Boltavzar mestnim knjigovodstvenim asistentom, gg. Mihael Verovšek in Karol Šebenik pa za magistratna praktikanta.

— **Klerikalna zborovanja.** Ker je bil »tabore« v Ljubljani prepovedan, naznanjajo klerikalci, da prirede posebne tabore za Gorenjsko, za Dolenjsko in za Notranjsko. Marljivost, s katero prirejajo klerikalci zadnji čas shode, priča očitno, da morajo biti v velikih skrbih. Vsak razumen človek ve, da s takimi shodi naprednih volilcev ni pridobiti za klerikalno stranko. Napredni volilci so vendar močnejši, ki znajo sami presoditi dogodbe v javnem življenju, in tem šusteršič ne bo dopovedal, da je njegova bedasta obstrukcija ljudstvu v korist. Pač pa morajo klerikalci skrbeti, da se jim klerikalni volilci ne izneverijo, in v ta namen prirejajo svoja zborovanja. Med klerikalci se je začelo svitati, klerikalci so začeli uvidevati, da politika, vsled katere izostajajo dež. podpore, ne more biti dobra, in zato se klerikalci sedaj tako pehajo po svojih shodih, da bi te svoje ljudi premotili.

— **Deželnozbornske volitve na Štajarskem.** Današnja »Domovina« poroča, da je »skupaj stopila« ožji odsek štajarskih zaupnih mož že 12. septembra v posvetovanje o pripravih za volitve. Glede tega nam piše »tudi zaupni mož« iz Celja, 23. septembra 1902: Nam zaupnim možem ni nič znano o kakem ožjem odseku, ker takega nikdar izvolili nismo, pač pa smo videli 12. t. m. strašiti krog »Narodnega doma« nekaj starih fajmoštrov, ki spadajo že davno med staro šaro in ki zamorejo pri volitvah morebiti nagajati, ne pa kakega omahujočega volilca pritirati na volišče. Tem gospodom so se klanjali naši nazovi-prvaki —, dr. Sernec je bil edini tako pameten, da se tisti dan ni pokazal — ali pa menda ne pripada tistemu namišljenemu ožjemu odseku. Mi protestujemo proti takemu teptanju svojih pravic in če naj že obstoji kak ožji odsek, čegar potrebe ne odrekamo, hočemo ga izvoliti sami, da vemo, kdo je ud istega ter ne pripuščamo, da bi si kar tako v enomer določali ožje odseke morebiti bivši poslanci sami, ali pa kdo drugi. Takega odseka ni in ga ni, in mi ne bomo priznavali nobenih njegovih sklepov. Da se razumemo!

— **Pobožna želja.** Slovenski jezik je v Trstu deželno-navadni jezik, a pravice, ki mu gredo, so še danes le —

na papirju. Tudi v sodni dvorani se dosledno prezira ravnopravnost in so na pr. porotniki vedno le slovenskega jezika nezmogljivi Italijani. Vsak poskus, spremeniti te razmere v smislu pravice, se je izjalovil. Z ozirom na to je dr. Gregorin, ko je te dni zagovarjal morilca Skrla, vzlic vsemu prigovarjanju predsednika pred italijanskimi porotniki plediral slovenski. To je Lahe grozno razkačilo. »Piccolo« je priobčil dolg članek, v katerem je kar mrgolelo same humanitete itd. »Independente« pa celo naznanja, da namestila odvetniška zbornica začeti proti dr. Gregorinu disciplinarno preiskavo. No, to »Independentovo« naznanilo je bržčas le brumna želja, ako pa se res začne disciplinarna preiskava proti dr. Gregorinu, ker se je poslužil svoje pravice, kakor je sodni predsednik sam pripoznal, potem je gotovo, da se konča z veliko blamažo za odvetniško zbornico.

— **Dušni pastirji — briči.** Iz Domžal se nam piše: Dandanes se res skoro vsaki dan kaj novega zgodi po naših cerkvah. Tako je v nedeljo naš župnik g. Strupi delal reklamo z lece in pripovedoval ljudem o veselici in igri, katera bi se imela vršiti pri klerikalnem gostilničarju in županu »in spe«, gosp. Müllerju v Stobu. No, veselica in igra se na našo žalost niste vršili, pač pa je menda prav klavirno gledal gostilničar. Kaj je bil vzrok, da se veselica ni vršila, ne vemo, pač pa vemo recept za gosp. Bonaventuro, kateri se glasi: Le tako naprej naj delajo božji namestniki. Čim bolj bodo oznanjevali raz lece druge stvari mesto vere, tem preje se bode »neumno« ljudstvo spametovalo. In kako se bode takrat božjim namestnikom godilo, o tem lahko že sedaj premišljujete.

— **Nov tržaški škandal.** Včeraj je »Stabilimento tecnico« v Trstu odpustil od dela 30 Tržačanov. Reklo se jim je, da nimajo dela, v resnici pa je ostalo v službi kakih 50 inozemcev-Italijanov. Sploh se v tem zavodu, kjer se grade tudi avstrijske vojne ladje, protežirajo inozemci na vse načine. Kontrakt, ki ga ima c. kr. vojna mornarica s tem zavodom, določa, da se pri gradnji avstrijskih vojnih ladij ne smejo porablja inozemci, a c. kr. vojna mornarica se ni nikdar zmenila za ta kontrakt. Prav sedaj se gradi nova vojna ladja, a pri tej delata samo dva Avstrijca, vsi drugi so inozemci. Trdi se javno, da je inženier Kellner od c. kr. mornarice dobil originale načrtov za to novo ladjo in jih dal kopirati. Med tistimi, ki so te načrte kopirali, je bil tudi oni Dimicich, katerega je pred kratkim obsodila tržaška sodnija zaradi vohunstva. Tako se varujejo v Trstu vojne tajnosti.

— **Proslava zaslužnega učitelja.** Jutri ob pol 11. dopoldne se izroči slovesno v telovadnici I. mestne deške ljudske šole gospodu ravnatelju v p. Franu Raktelju zlati zaslužni križec. Slavnosti se vdeležé učiteljstvo vseh mestnih javnih šol in člani c. kr. mestnega šolskega sveta.

— **Akcijska družba združenih pivovaren v Žalcu in na Laškem v Ljubljani** imela je v svrhu odobrenja pravil kupne pogodbe z gosp. Kukecom in izvolitve upravnega sveta dne 24. avgusta t. l. v Ljubljani občni zbor. Ker so razni akcijonarji, posebno iz Štajarskega, po g. dr. Ivanu Dečku zahtevali, da se pogajanja s Kukecom nadaljujejo, zato, da isti prepusti vsa zemljišča, pivna skladišča in ledenice itd., katere bi akcijska družba za uspešno delovanje in bodoče razširjenje potrebovala, katere pa po dozdajni pogodbi ne bi bile akcijski družbi pripadne, izvolil se je posebni odsek zaupnikov, obstoječ iz akcijonarjev gg. Jos. Širca v Žalcu, Otona Eberl iz Ljubljane, dr. Ivana Dečko iz Celja, ravnatelja g. Pečanka in zvedenca Ferdinanda Goligranca. Ta odsek je izročeno mu nalogo izvršil, ter se je na podlagi njegovih predlogov v soboto, dne 20. septembra dognalo z g. Kukecom popolno sporazumljenje. Novi občni zbor akcijonarjev, pri katerem se bo akcijska družba definitivno ustanovila, se skliče na petek, dne 26. t. m. v Ljubljano. S tem bo izvršeno veljavno narodno-gospodarsko podjetje.

— **Spomenik Vegi.** Piše se nam: Skoro vsi slovenski in tudi nekaj nem-

ških listov so prinesli ob stoletnici smrti Vegove notice. Ker je Vega edini kranjski Slovenec, kateri je dosegel red Marije Terezije, spodobilo bi se, da se mu v Ljubljani postavi dostojen spomenik. Slavni veteranski kor bi to nalogo gotovo rad sprejel in vsak star vojak bi rad po svoji moči prispeval za tak zgodovinski in patriotski spomenik. Mladino bi tak spomenik spodbujal k pridnosti in hrabrosti, in krasil bi bi tudi kak javni prostor ljubljanski. Tudi Čehovin, akoravno mlajši, ima že svoj spomenik, in vendar ni bil toliko slaven učenjak kot Vega. — Drugi listi se prosijo naj blagovolijo to ponatisniti. — Star vojak.

— **Iz Zagorja** ob Savi se nam poroča: Od nekaj je bila tukaj navada, da so se vse smeti in vsi odpadki iz tukajšnjega premogokopa, kakor tudi iz apnenic spravljali k potoku Medija, tako da je voda vedno vse te stvari odnesla v Savo. Ni dolgo tega, da je vodstvo premogokopa v Zagorju drugače ukrenilo, namreč tako, da se smeti in odpadki ne mečejo več v vodo, temveč odlagajo deloma na Kisovcu, deloma pri potoku Medija nad mostom okrajne ceste. Umevno je, da se odpadki od opekarn z drugimi stvarinami vmes prav radi vnamejo, in vsakdo se lahko prepriča, da dotične tvarine tako na Kisovcu, kakor pri mostu skoraj neprenehoma goré. To pač provzroča neznosen dim in smrad, ki daleč na okrog okuža zrak in je tedaj nam vsem v veliko nadlego. Valed posredovanja zdravstvenega zastopa zagorskega okrožja je sicer c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji vodstvu rudnika v Zagorju ukazalo, da ima skrbeti za to, da se za brani s požiganjem provzročeni smrad, a vodstvo se menda za to prav malo briga, kajti gori in smrdi povsod, ko poprej in še se nahajajo pripravljene veliki kupi raznovrstnih tvarin tako, da bomo tudi v bodoče še imeli smrad in okužen zrak. Prosimo slavno c. kr. okrajno glavarstvo, da naj vendar energično postopa proti vodstvu in nas varuje neznoznega smrada in okuženega, silno nezdrega zraka.

— **Vipavska železnica** se odprla — kakor se sedaj čuje — dne 1. oktobra. Prvotno je bila otvoritev določena na dan 15. septembra, a se je morala odložiti.

— **Načelnik mesta Pirana obsojen.** »Naša Sloga« poroča: Nedavno so v Piranu (v Istri) priredili svečanost na korist zloglasne »Legia Nazionala«. Tem povodom so bila okrašena poslopja, privatne hiše in trgi s cvetjem in zastavami v barvah Italije, t. j. rdeče-belo-zelenih. O tem je bila obveščena politična oblast v Kopru, ki se je takoj prepričala o stvari in na podlagi tega obsodila piranskega načelnika in deželnega poslanca ces. kr. notarja dr. Bubba na globo od 60 K; razun njega so bili obsojeni na globo sledeči piranski meščani: Rudolf Movia in Franc Comusso, vsaki na 40 K, L. Rosso, Niko Zarotti, Silio Tamaro, Jakob Petronio, Romano Lion in Guido Trevisini, vsaki na 20 K globe.

— **Nov samostan?** Čujemo, da bi neki red rad kupil graščino gosp. pl. Lenkha na Raki, da tam napravi samostan.

— **Umrla** je gospa Mar. Coriary, poroj. Jentl v 68. letu ter bila včeraj pokopana.

— **Glas iz občinstva.** Na raznih trgih mesta stoje reklamni stebri, ki so tako umazani, zarjavili in pokvarjeni, da delajo le še napotje. Ali ni možno odpraviti te čudne dekoracije Ljubljane? Skrajni čas je, da izginejo!

— **Briljant g. Tomažiča.** Zlatar g. Fr. Meisetz nas prosi zabeležiti, da ni dobil niti kot zlatar niti kot zaprisežen cenilec običajnega uradnega obvestila, da je g. Tomažič izgubil briljant, in ko bi bil dobil tako obvestilo, bi bil vedel, kaj mu je storiti.

— **Z nožem ranjen** je bil v nedeljo v Depali vasi posestnikov sin Franc Cajhen. Sunil ga je z nožem Franc Kolar iz iste vasi, kateri je imel na njega staro jezo. Cajhen je bil v deželno bolnico pripeljan.

— **V bolnico** so pripeljali posestnika Ivana Lampeta s Črnega vrha. Pred enim mesecem se je vsekalski sekir v koleno desne noge. Rana se mu je začela gnajiti in morali so ga prepeljati v dež. bolnico.

— **Aretovanje.** Včeraj popoldne so na južnem kolodvoru prijeli fujakarskega hlapca Franceta Lekšeta, ki je predvčeršnjim zvečer na Zaloški cesti z nožem napadel Globočnikovega hlapca Ivana Grila in ga nevarno ranil. Policija je izročila aretovanega Lekšeta deželnemu sodišču.

— **Denarja ni imel.** Včeraj je prišel v kavarno Ivana Pua v Kolodvorskih ulicah postopač Martin Žuža iz Žalca. Niti vinarja ni imel v žepu, pa si je naročeval žganja kozarček za kozarčkom. Ko je bilo treba plačati, je jednostavno dejal, da ne more, ker nima denarja. Kavarnar je poklical policaja in ta je postopača vzel seboj.

— **Konj splasil** se je včeraj popoldne po cesti na južno železnico hlapcu Oskarju Bergantu, konj je dirjal do skladišča, kjer se je sam vstavil. Oskar Bergant je padel z voza in se na roki nekoliko poškodoval.

— **Obleko izposodil** si je mehanik Gustav Jaenisch pri pomočniku Karolu Kapu v Strelških ulicah šte. 2 in jo zapravil.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 169 oseb.

— **Cirkus Enders** je doslej priredil v lastni areni vedno dobre in obilo posečane predstave. Danes je zadnja predstava.

— **Zgubljene in najdene reči.** Na poti od sv. Petra cesti po Kolodvorskih ulicah do kavarne »Pua« je bila zgubljena zlata ura s srebrno verižico, katero je našla gospodična A. K. in je oddala na magistratu. Na Mestnem trgu je izgubila gospodična B. G. zelen močniček z malo svoto denarja. Na Dunajski cesti je bila najdena broža.

— **Najnovejša vesti.** Napad na žide v Czenstochovu. V šestih vagonih so odpeljali v Varšavo one, ki so bili aretirani pri izgredih. 155 trgovin je popolnoma uničenih. Škoda se ceni na dva milijona rubljev. — Intendant kr. ogrskega opernega in narodnega gledališča, grof Štefan Keglevich, je odstopil. — K Wallburgovi aferi. Ogrski sodni dvor je preklical kuratelo nad bivšim nadporočnikom in sedanjim natakarnjem baronom Wallburgom. Ta afera pride v ogrskem in avstrijskem državnem zboru na vrsto kot interpelacija. Vse duhovne oblasti so dobile ukaz ministrstva, da morajo biti posebno previdne, kadar dovolijo komu vpogled v matrice. — 60 oseb je zgorelo v ruski vasi Vrbce v hiši, v kateri se je obhajala gostija. — Hud potres so občutili v ponedeljek na Malih Antilih. — Dva požara istočasno sta razsajala včeraj v Dunajskem novem mestu. Zgorelo je šest magazinov z bogato zalogo. — Zaradi bede je neki Karvey v Martonosu na Ogrskem peljal svojo ženo in tri otroke v čolnu sredi Tise ter čoln prevrnil. Vseh pet je utonilo. — Razgledni stolp se je podrli v Schlüsselburgu pri Kasselu ter ubil dva delavca in dva turista, pet oseb pa smrtno ranil. — Za kugo je zbolelo v Odesi od 14. do 19. t. m. deset oseb, štiri so umrle. — Turška politika. Osman paša, generalni poveljnik ob turško-grški meji ali takozvani »Janninski valik«, je bil 7. t. m. pri svoji ljubici, neki Grkinji. Njegov tekmeč, poveljnik orožnikov, Albanec Essad paša, pa je naskočil hišo z oddelkom orožnikov, razbil okna in vrata, pretepel valija in njegovo prijateljico ter ju vrgel iz hiše. Oba paši pobita zato najbrže »modro polce«.

— **Biljard na španskem dvoru.** Kraljica Marija Kristina strastno rada igra na biljard. V svojih mladih letih je bila jako živa in na dunajskem in monakovskem dvoru je dobila v biljardnici največ karambolov proti svojim bratom in bratranom. Marija Kristina, ko je postala važna in previdna kraljica, je izgojila jako skrbno svojega sina, a izvežbala ga je tudi na biljardu. Sedanj kralj Alfonz XIII. je izvrsten igralec na biljardu. Igra vsak dan, sešor Bomba je njegov soigralec.

— **Svojeglavnost tičev.** Ob nekem železniškem tiru v zahodnji Nemčiji si je napravil par čopastih škrlancev svoje gnezdo tik samega kolovoza. Ker so vsi vlaki vozili okolo, se je bilo bati, da se ptičem kaj ne zgodi ter se je preneslo gnezdo na varni kraj. A tiča nista marala za gnezdo, dokler ga jima niso zopet premestili na stari kraj. Ondi sta tudi izvalila mladiče.

— **Konkurenca rdečih nosov.** Neki bogati zasebnik v Walesu, ki ima od alkohola jako »svetel« nos, hoče izvedeti, ali so na Angleškem kje še večji pivci, nego je on. Povabil je torej vse lastnike rdečih nosov k tekmovalnemu shodu. Zglasilo se je 82 tekmovalcev.

Doslej ni znano, koliko bo »zmagovalec« pri tem turnaju.

— **Sestro obsodili na smrt.** Iz Zemuna javljajo: Nekega popoldne se je vrnil eden tukajšnjih stražarjev iz službe domov ter je svojo nabito puško postavil v kot ter odšel v krčmo. Trije njegovi otroci so se ravno igrali »vojake«. 11 letni sinček je vzel puško v roko. Igrali so »vojake«. Sestrica se ni dobro obrnila, kakor je zapovedal mlajši brat. Zato so jo spravili v »zapor« in jo obsodili na smrt. Brat Pero je naperil puško, mladi je zapovedal »ogonje«, in Pero (misleč, da puška ni nabasana) je sprožil. Strel je počil, nesrečna sestrica se je zgrudila s prestreljeno glavo. Ostala je mrtva na licu mesta. Proti neprevidnemu očetu je uvedena preiskava.

Društva.

— **Ljubljanski „Sokol“** naznanja, da je opustil za nedeljo, 28. t. m., določeni izlet v Škofljico, ker so dnevi že precej hladni, in bi bila vsled tega udeležba bržkone prav pičila. Odbor.

Književnost.

— **Svetopisemske slike** Starega in Novega zakona. Po izvirnih slikah Ernesta Pesslerja na Dunaju. Izdane po naročilu c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk in z odobrenjem knezoškofjskega konzistorija na Dunaju. 32 slik v umetno dovršenem barvotisku. Cena: na belem kartonu napete, v mapi ali na močnem kartonu napete s pripravo za obešanje 24 K. — Vsebina: 1. Prvi greh. — 2. Izgnanje iz raja. — 3. Vesoljni potop. — 4. Konec Sodome in Gomore. — 5. Izakovo darovanje. — 6. Rebeka pri vodnjaku. — 7. Jožef prodan. — 8. Jožef se da spoznati svojim bratom. — 9. Jobova potrpežljivost. — 10. Mojzesa najdejo ležečega v jerbasu. — 11. Faraonov pogin. — 12. Mojzes sproži vodo iz skale. — 13. Mojzes prejema tabli z božjimi zapovedmi. — 14. Savel in David. — 15. Salomonova sodba. — 16. David in Goliat. — 17. Tobijevo ozdravljenje. — 18. Danijel v levnjaku. — 19. Marijino oznanjenje. — 20. Kristusovo rojstvo. — 21. Dvanajstletni Jezus v tempelju. — 22. Satan skuša Kristusa. — 23. Jezus kot učenik pridiga na gori. — 24. Jezus vzbuja mrtve. — 25. Kristus miri vihar na morju. — 26. Jezus na Oljski gori. — 27. Kristus pred Pilatom. — 28. Kristus na križu. — 29. Kristus v grob položen. — 30. Kristusovo vstajenje. — 31. Jezus z učencema v Emavsu. — 32. Kristusov vnebohod. Po našem mnenju bi ne smela nobena šola biti brez svetopisemskih slik; saj je docela nemogoče, da bi se brez teh slik poučeval veronauk nazorno. Skušnja nas uči, da se po večini naših šol otrokom veronauk preveč mehanično in s silo utepa v glavo. Namesto, da bi veroučitelj na podlagi svetopisemskih slik razlagal otrokom veronauk, pa pusti 3—6 ali še več strani učencem mehanično prebrati in to se morajo do prihodnje ure naučiti na pamet. Ni nam treba povdarjati, da se s tako »metodo« učencem ne vzbuja ljubezen do predmeta, doseže se s takim postopanjem baš nasprotni namen: otroci se valed tega veronauka že od daleč boje, ker morajo ves svoj do-mači prosti čas zabiti z mehničnim učenjem veronauka. Znan nam je bil veroučitelj, ki pri veronauku ni rabil nikdar knjige. V razred je prinesel svetopisemsko podobo in na podlagi te slike je razlagal otrokom veronauk tako mično, da so otroci komaj čakali prihodnje ure. In kako gladko, kako razumno so vam potem otroci odgovarjali na vsako vprašanje! In vse to so se naučili v šoli; tako bi morali postopati po našem mnenju vsi veroučitelji. V ta namen je pa treba v prvi vrsti, da imajo veroučitelji na razpolago svetopisemske slike. Zato zgoraj omenjene slike vsem šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom kar najtopleje priporočamo. Brez njih se mučijo veroučitelji in trpinčijo učenci, brez »svetopisemskih slik« je uspešen pouk v veronauku nemogoč.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. septembra. Cislitvanski in ogrski ministri so se danes sešli na nova nagodbena pogajanja, ki se bodo vršila tudi še jutri, potem pa se nadaljevala v Budimpešti. Čuje se, da se je glede carin na tekstilne izdelke doseglo porazumljenje.

Sofija 24. septembra. V Dobriču internirani podpolkovnik Nikolič, vpliven član macedonskega revolucionarnega odbora, je pobegnil na Rumunsko.

Budimpešta 24. septembra. V Ksepregu pri Sopronju je nastal ogenj, ki je uničil 26 hiš, 40 gospodarskih poslopij in silno množino žita. Gasilo je 34 gasilnih društev.

Pariz 24. septembra. Vse časopise se bavi z razmerami v belgijski kraljevski rodovini in ostro obsoja kralja Leopolda — zovejo ga samo Kleopolda, po njegovi metresi Kléo de Merode — zaradi njegovega postopanja napram bivši nadvojvodinji Štefaniji. Listi trde, da je kralj hotel Štefaniji, ko se je poročila z grofom Lonyayem, vzeti tudi apanažo letnih 50.000 frankov, a ni mogel, ker bi ga bila sodnija k plačevanju prisilila. Štefanijina hči, kneginja Windischgraetz, se tudi ni udeležila pogreba svoje stare matere. Na potovanju v Spaa je bila v Koloniji obveščena, kaj se je zgodilo Štefaniji, in se vsled tega vrnila v Avstrijo. Štefanija je opetovano pisala kralju, da bi se z njim pobotala, a kralj ji je vsa pisma vrnil, ne da bi jih bil odprl.

Amsterdam 24. septembra. Burški voditelji Botha, Delarey in Dewet so obelodanili poziv na zbiranje milodarov za Bure Beda med Buri je strahovita, ker so Angleži med vojno požgali 30.000 hiš in zaplenili brez števila živali. Tudi ko bi Angleška dala v podporo Burom desetkrat toliko, nego je vezana dati, bi bilo s tem le malo pomagano, a prizadevanja burških voditeljev, dobiti kaj več, so bila brez vspeha.

Novi York 24. septembra. Prezident Roosevelt, ki se je bil v Pittsburgu poškodoval, je bil včeraj operiran, popoldne pa je imel že zopet javen govor.

Poslano.*)

Štolnina in — »Slovenec«.

Sobotni »Slovenec« se jezi nad mojo brošuro o štolnini in bi rad prepričal svet, da zakoniti predpisi glede cerkvenih pristojbin niso več primerni današnjim razmeram. Nato odgovarjam sledeče: Ako ni duhovščini jožefinski, z zakonom z dne 7. maja 1874 urejeni, še sedaj veljavni štolni red po godu, naj stremijo za tem, da se isti zakonitim potom predrugači. Kolikor pa mi je znano, tega kler. nočejo in jim torej ne preostaja drugega, kakor držati se dosedanjih zakonitih predpisov — ali pa prestopati zakon o štolnini.

»Slovenec« trdi nadalje, da so bili državni štolni patenti po konkordatu odpravljani. To je neresnica. Konkordat je bil odpravljen l. 1870., a še leta 1895. je župnik Vaclav Schreiner izdal knjigo »Vorschriften in Stolatax-Angelegenheiten für den Seelsorge-Clerus«, v katerem se nahajajo osobito za Kranjsko isti podatki kakor so navedeni v moji brošuri. Schreinerjeva knjiga je obenem izšla kot priloga za duhovščino oficialnega Frommejevega koledarja za katoliški klerus. Istotako je v c. kr. dvorni tiskarni na Dunaju l. 1890. novič izšel štolni red za Dunaj in l. 1895. za Nižavavstrijsko ter ga je dotična založna tiskarna prodajala kot edino veljavnega.

Kar se tiče v »Slovenec« navedenega slučaja iz Jesenic, je stvar čisto drugačna, kakor jo je zasukal »Slovenec«. In ta slučaj je dokaz več kako potrebno je, da se ljudstvo pouči o klerikalnem tako neprijetnem štolnem redu. Dobroznani jeseniški župnik je ubogemu delavcu, ki ne premore drugega kakor majhno hišico in svoje žuljave roke, računal za eno samo svečo 75 kr. Jaz se sicer ne razumem dosti na sveče, a ne čudim se, ako je bil dotični delavec ogorčen, da mu je premožni župnik za svečo, katera bi lahko bila tudi za 20—30 kr., računal celih 75 kr. Treba je upoštevati, da mora delavec, ki mora za skromni zaslužek trdo, zelo trdo delati celih 12 ur, gledati na vsak krajcar. Dotični D. G. pa ni izgubil pravde radi moje knjižice, nego ker je baje razžalil debelega gospoda župnika Ščinkovca in mu očital, da ni ravno — pošteno zahtevati za malo svečo 75 kr. Ta gospod, ki računa za spremstvo mrliča celo takso, a se boji iti v gotove hiše, kjer bivajo »liberalci« in se mu mora prinesiti mrliča tja, kamor baš on ukaže, bode sploh še več ljudi spravil do izstopa iz »edine zvečavne« rimske katoliške cerkve, kakor jih je že. Tudi glede stroškov, katere je g. D. G. imel, se je »Slovenec« zmotil tako nekako za 75%, nekako toliko je namreč G. manj plačal, kakor stoji v »Slovenec«.

Toliko za sedaj.

Rok Drogenik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.
Žitne cene v Budimpešti
 dné 24. septembra 1902.
Termin.
 Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 687
 " " april 1903 . . . " 50 " 713
 Rž " oktober . . . " 50 " 613
 Koruza " maj 1903. . . " 50 " 563
 Oves " oktober . . . " 50 " 563
Efektiv.
 Mirno, nespremenjeno.

Darila.
 Upravištvu našega lista so poslali:
 Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Alojzij Šimec v Ljubljani za izglajeno stavo 2 kroni. — Gospica Bibijana Bisai, blagajničarka Trnovo-lirsko Bistriške podružnice sv. Cirila in Metoda, 10 kron, in sicer 7 kron globe gg. pevki ozir. pevec radi nerednega obiska pevskih vaj, 1 krona nabrava v veseli družbi na Vrhniki in 2 kroni g. pošiljateljca. Skupaj 12 kron. Živela!
 Za družbo sv. Cirila in Metoda v Istri. Gospod Fr. Tomšič, inženir v Zagrebu, 200 kron. Živel!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vplivi tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (12-13)

30.000 kron znaša glavni dobiček o'omuške razstavne loterije. Opozorjamo na to naše čitatelje, da se vrši srečanje nepreklicno dne 25. septembra 1902, ter da se vsi dobitki dobiteljem izplačajo tudi v gotovini po odbitku 10%.

Proti zobobolu in gnilobi zob
 izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melousine ustna in zobna voda
 katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
 Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

Edina zaloga.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil., medicinskih vin, specijalit., najfinjših parafumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d. (519-30)

Deželna lekarna Milana Leustek-a
 v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
 poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu.

Meteorologično poročilo.
 Višina nad morjem 506-2 m. Srednji vršni tlak 730-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
23.	9. zvečer	743.6	7.2	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
24.	7. jutraj	743.4	18	brezveter.	megla	
	2. popol.	742.3	15.0	sr. jvzhod	jasno	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 9.8°, normala: 13.8°

Marker na račun
 več slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme v tukajšnji kavarno. Ponudbe na upravištvu »Slov. Nar.«.

Na račun se odda (2291-3)

stara gostilna
 na Gorenjskem na dobrem prostoru in pripravna za oženjenega obrtnika. Kje? pove upravištvu »Slov. Naroda«.

Mejnarodna panorama.
 Ljubljana, Pogačarjev trg.

Najnovije so

Mutoskopi.

Senzacionalno!

Stanovanje
 s 3 ali tudi 4 sobami in pripadki v I. nadstropju na Ambroževem trgu št. 24 (Poljane) se odda za november t. l. Istotam se odda takoj **veliko skladišče.**

Hrastove in bukovne desčice za sobna tla (Brettelboden)

garantirano suhe ter najboljše kakovosti priporočila po najnižjih cenah

J. Čop, tovarna za parkete
 v Mostah, pošta Žerovnica (Gorenjsko).

Oskrbi se tudi pokladienje. 2204-3

Milijone dam

uporablja „Feeolin“.

Vprašajte svojega zdravnika, ali ni „Feeolin“ najboljša lepota za polt, lase in zobe! Najbolj nesnažen obraz in najgrše roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina“.

„Feeolin“ je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlahkih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vrasko na obrazu, ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. — „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za snajenje, gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje las, plešatost in glavne bolezni. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezuje, da takoj povrne denar, ako ne bode takoj popolnoma zadovoljni s „Feeolinom“. Cena za 1 komad K 1.—, 3 komadi K 2.50, 6 komadov K 4.—, 12 komadov K 7.—. Poština pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. Po poštenu povzetju 30 h več. (2322)

Razpošilja glavno skladišče
M. Feith na Dunaju
 VII., Mariahilferstrasse št. 39.
 Zaloga za Ljubljano: **Anton Kane**, droguerist. — **Edvard Mahr**, židovske ulice. — **Lekarna „pri zlatem jelenu“.**

Gld. 6 Gld. 6 Nedosežno
 po svoji lepoti in natančnosti so moje pristne švicarske **briljantne črne jeklene**

Savonnet-remontoir-ure, dvojnatu krite s trojnimi briljantno-jeklenimi pokrovi, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno realno jamstvo), s patent notranjo uravnavo kazalnikov, s kakor opal se blisčečo fondat-ciferno, okraj, kazalniki, obod in kronica so iz **pristnega dvojbe-zlata**. Te ure so vsled svoje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.—. Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako tni izpeljavi, gld. 7.—. K temu uram primerne kosposke in damske veržice iz dvojbe-zlata z obeskom gld. 1.50. Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.—. Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnim pokrovom gl. 5.—. Razpošilja se po poštenu povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

Jožef Spiering
 na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c.
 Velik ilustrovan cenik ur, veržic, prstanov itd. gratis in franko. (1283-17)

Glavni dobiček
30.000 kron
Jutri žrebanje!
Olomuške razstavne srečke
 à 1 krono
 priporočila **J. C. MAYER**
 v Ljubljani. (1981-19)
 Vsi dobitki se izplačajo dobiteljem v gotovini po odbitku 10%.

Američanski skrob na lesk
Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft
 Heb (Eger) in Lipsko
 zajamčeno prost vseh škodljivih snovij.
 Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je v uporabi vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se pazi na gorenjo tovarniško znamko, ki je natisnena na vsakem zavoju. **Cena zavezu 24 vinarjev.** Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. 2 (2227-1)

Klauer-jev Triglav
 naravni rastlinski liker, izvrstnega vpliva na želodec (415-182)
 se dobi pristen edino le iz glavne zalogo
Edmund Kavčič-a
 v Ljubljani.

Anton Tranfič, Pulj.

Cenik

za gotov denar brez skonta ali po poštenu povzetju.

Primorska in otoška vina za hektl. kron

1. Bela vina , la.	52—
2. Viško (Lissa) namiz. vino, belo la.	48—
3. Dalmatinsko „ „ „ la.	42—
4. Istrijsko „ „ „ la.	40—
5. „ „ „ „ la.	36—
6. „ „ „ „ la.	32—
7. Dalmatinsko , rdečo (črno), la.	40—
8. Opolje , rdeče la.	44—
9. Istrijski terrano , rdeč. la.	32—
10. Istrijsko namizno vino, la.	28—
11. Šiljbar , namizno vino, jako fino	40—
12. Oljčno olje	80—

Sodi se ne zaračunajo, morajo pa se vrniti z izplačano voznišino na železniško postajo Pulj. Cene je razumeti od žel. postaje Pulj, ako se naroči sod najmanj 56 litrov.

Ant. Tranfič
 posestnik vinogradov.
 (2057-8)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Pizen, Marijine varj, Heb, Francove varj, Karlove varj, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezera, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizen, Marijine varj, Heb, Francove varj, Karlove varj, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podmart-Krope. Ob 10. uri po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda).

Proga v Novomestu in v Kočevju. Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prilod v Ljubljano j. z. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 8. uri 25 m zjutraj obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heb, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezera, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne obojni vlak v Dunaj, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 28 m zvečer iz Podmart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer obojni vlak v Dunaj, iz Lipska, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heb, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 5. uri 44 m zjutraj, iz Novoga mesta in Kočevja, ob 4. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 1. uri 58 m zjutraj, ob 4. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 20 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prilod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 5. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne ob 6. uri 19 m in ob 9. uri 55 m zvečer poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

Kot praktikant
 išče mesta v večji trgovini z mešanim blagom konsumski uslužbenec, 19 let star. Službo lahko nastopi s 15. oktobrom t. l.
 Ponudbe je poslati najkasneje do 30. septembra t. l. pod šifro „Praktikant“ poste restante Zagorje ob Savi. 2313-2

Trgovski pomočnik
 špecerijst in manufakturst, želi svojo sedanjost **službo premeniti.** (2314-2)
 Ponudbe naj se pošljejo pod šifro: „Zvest št. 1000“ pošta Rečica pri Celji.

Stanovanje
 na Poljanski cesti 3 pri tleh se odda s 1. novembrom. Poizvedbe v I. nadstropju. (2379-2)
 Išče se upraviteljica za poštni urad na Gorenjskem. Nastop s 1. ali 15. oktobrom t. l. Kje? pove upravištvu »Slov. Nar.«.

Učenca
 krepkega, iz dobre hiše sprejme takoj špecerijska trgovina v Ljubljani. Kdo? pove upravištvu »Slovenskega Naroda«. (2302-2)

V kavarni „EVROPA“
 se oddajo sledeče novine:
 »Deutsche Zeitung«, »Wiener Zeitung«, »Wiener Allgemeine Zeitung«, »Reichspost«, »Agrar Tagblatt«, »Leipziger Illustrirte Zeitung«, »Über Land u. Meer«, »Chronique Amusante«, »Pschütt« und »Wiener Caricaturen«, »Illustratione Italiana«, »Figaro«, »Simplicissimus«, »Mercur« in »Soča«. (2273-2)

Veliko vinskih sodov
 od 600 do 650 litrov ima na prodaj **Franco Gasco**
 vinski trgovec v Ljubljani, Vegove ulice 10.
 Cena po dogovoru. (2321-1)

Ferdo Primožič
 mizarski mojster (2280-2)
 Ljubljana, Gradišče, »pri Cenkarju“ se priporočila slavnemu občinstvu
 za vsa v mizarsko stroko spadajoča dela in poprave. Preskrbujem in polagam **parkete iz prve kranjske tovarne Frana Kotnika na Vrhniki.**

Trgovski pomočnik
 se sprejme v trgovino z mešanim blagom v trgu poleg zgradi nove železnice na **Koroškem.** Manufaktursti in vojašine prosti imajo prednost. Plača po dogovoru. Vstop eventualno takoj. Istotam se sprejme tudi (2304-2)

učenec.
 Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«.

Resna ženitna ponudba!
 Samostojni rokodelce na deželi (snažnega obrta), 29 let star, se želi poročiti s pošteno in delavno gospico, staro do 27 let in s 1000 do 1500 kron gotovine. Resne ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati pod „Resna ponudba“ do 1. oktobra t. l. na upravištvu »Slovenskega Naroda«. (2303-3)